

LITTERATURA SERPENTIIUM

**EUROPESE SLANGENVERENIGING
EUROPEAN SNAKE SOCIETY**

LITTERATURA SERPENTIIUM VOLUME 30-4

INHOUDSOPGAVE

ARTIKELEN

Bert Verveen (emeritus hoogleraar fysiologie) en ovaaltje
Eke Hagedoorn 169

Taxonomie van de West-Indische soorten van het genus *Boa*
Klaus Bonny 172

Kleur- en tekeningvarianten bij ruitpythons
Marc Mense 208

Roze boa's: een Californische legende
Bill Townsend 219

De netpython (*Broghammerus reticulatus*) en de mens (*Homo sapiens*)
eten elkaar: dieren, eet smakelijk!
Ruud de Lang 254

RUBRIEKEN

Voorwoord 164

Boekbespreking; Klaus Bonny, 2007.
Die Gattung Boa. Taxonomie und Fortpflanzung.
A.A. Verveen 240

Index jaargang 30 (2010) 270

CONTENTS

ARTICLES

Bert Verveen (emeritus professor of physiology) and Little Oval
Eke Hagedoorn 169

Taxonomy of West Indian species of the genus *Boa*
Klaus Bonny 172

Colour and pattern variants in Carpet Pythons (*Morelia spilota*)
Marc Mense 208

Rosy Boas: A Southern California Legend
Bill Townsend 219

The reticulated python (*Broghammerus reticulatus*) and man (*Homo sapiens*)
eat each other: animals, enjoy your meal!
Ruud de Lang 254

COLUMNS

Foreword 166

Book review: Klaus Bonny, 2007.
Die Gattung Boa. Taxonomie und Fortpflanzung.
A.A. Verveen 240

Index Volume 30 (2010) 270

VOORWOORD

In 1980 richtte een groepje enthousiaste slangenhebbers de *Nederlandse Doelgroep Slangen* op. Een logisch uitvloeisel van dit initiatief was de uitgave van een periodiek dat toepasselijk *Litteratura Serpentina* werd genoemd en dat sinds de oprichting een bindmiddel is gebleken tussen slangenliefhebbers over de hele wereld.

In de dertig jaar die er inmiddels voorbijgeflitst zijn, is er wel een en ander veranderd. In de beginperiode waren ettelijke vrijwilligers zes keer per jaar intensief in de weer om de overvloedige geschreven of getypte kopij publicabel te maken en te vermenigvuldigen. Als dat proces achter de rug was, moest er geraapt, gevouwen en geniet worden, verpakt, geadresseerd en verzonden. Omdat er aanvankelijk alleen maar enthousiasme bestond, was deze reeks van handelingen niet erg problematisch. En omdat de medewerkers allen vrijwilligers waren en bazen indertijd genadiglijk toestonden dat die vrijwilligers in alle redelijkheid gebruik maakten van allerlei kantoorfaciliteiten, kon *Litteratura Serpentina* niet alleen op tijd verschijnen, maar kon ook de abonnementsprijs laag blijven.

Enkele jaren werd het blad slechts in het Nederlands uitgegeven, maar al spoedig deed zich de behoefte aan tweetaligheid gelden. Dat is een slimme aanpassing gebleken, want daardoor werd het abonneepotentieel niet alleen groter, ook de kwaliteit en de hoeveelheid van de kopij ondervonden daarvan de voordelen. Een hobbel was natuurlijk wel, dat er over en weer vertaald moest worden. En ook dáárvoor bleken veel vrijwilligers klaar te staan.

Voor de jaarlijkse slangendag, die in de eerste jaren in het Universiteitsgebouw in

de Uithof plaatsvond, vormde zowel vanuit sociaal als vanuit financieel oogpunt een stevige basis voor de jonge vereniging: de locatie was gratis en de opbrengst van de catering, die in eigen beheer plaatsvond en die opnieuw verzorgd werd door vrijwilligers, maakte een zorgeloos financieel voortbestaan van vereniging en blad mogelijk.

Het is 2010. We zijn dertig jaar verder. Dat is voor zowel het bestuur van de *Europese Slangenvereniging* als voor de redactie van *Litteratura Serpentina* een gegeven om trots op te zijn. Maar tegelijkertijd ervaren beide, dat zelfs op zo'n jeugdige leeftijd de ouderdom al met gebreken komt. Want in de loop der decennia is de tegenwind almaar sterker geworden en maken verslechterde maatschappelijke en economische omstandigheden en moderne digitale verworvenheden het steeds moeilijker om vereniging en lijfblad in leven te houden. Vrijwilligerswerk verrichten is niet meer zo vanzelfsprekend als voorheen. Geabonneerd zijn en blijven op een periodiek als *Litteratura Serpentina* is al evenmin vanzelfsprekend in een tijd van financiële malaise. Bovendien, er valt toch op talloze particuliere websites gratis informatie te vinden? Voor elke vrijwilliger die terugtreedt, is natuurlijk wel professionele vervanging te vinden, maar daar hangt meestal een stevig prijskaartje aan! Elk lid dat zijn abonnement opzegt, maakt het moeilijker om vereniging en tijdschrift in leven te houden. Het is dan ook een permanente zorg voor het bestuur van de ESV, om alle zaken die noodzakelijk zijn voor het goed functioneren van een vereniging, adequaat uit te voeren, zoals het voor de redactie een nimmer aflatende inspanning is om de diversiteit, verschijningsfrequentie en kwaliteit van LS te bewaken. Er zijn te weinig mensen die het bestuur willen meehel-

pen met bijvoorbeeld de organisatie van de slangendag, er zijn ook te weinig auteurs die een bijdrage aan LS willen leveren, het zijn telkens dezelfde personen die het noodzakelijke vertaalwerk voor hun rekening moeten nemen... Bestuur en redactie doen dan ook een dringend beroep op leden die een bijdrage kunnen leveren op genoemde gebieden, om zich te melden. Tegelijkertijd zijn zij al degenen die het afgelopen jaar hun gewaardeerde bijdrage hebben geleverd, zeer erkentelijk. Dank zij hun inspanningen is het toch maar mogelijk is geweest überhaupt dertig jaar te worden.

Zonder de andere redactiemedewerkers te kort te willen doen, willen wij één van onze medewerkers in het bijzonder danken voor zijn inspanning gedurende vele jaren. De directe aanleiding voor deze speciale dank is diens tachtigste verjaardag, in september jongstleden. We doelen op prof. em. dr. Bert Verveen, al sinds jaar en dag een moeilijk te overschatten kracht voor LS. Professor Verveen is auteur van tal van belangwek-

kende artikelen, in het bijzonder over boa's. Keer op keer getuigen zijn doorwrochte artikelen van een uitstekend wetenschappelijk observatievermogen, telkens weer blijkt zijn bekwaamheid om zijn bevindingen ook voor leken toegankelijk te beschrijven. Bovendien verplicht hij de redactie herhaaldelijk aan zich door zijn vertaalwerkzaamheden. Vandaar dat wij dit themanummer over reuzenslangen respectvol aan hem opdragen.

Dank tenslotte aan alle auteurs die de uitnodiging van de redactie om een bijdrage voor dit themanummer te schrijven hebben geaccepteerd. In het bijzonder danken wij Eke Hagedoorn, voormalig journaliste bij *HP/De Tijd* en fotograaf Amke, die beiden welwillend toestemming hebben gegeven om met een eerder gepubliceerd artikel en foto deze aan Bert Verveen opgedragen special nóg meer cachet te geven.

Marcel van der Voort,
Dieter Vancraeynest.

FOREWORD

Back in 1980, a group of snake enthusiasts founded the *Nederlandse Doelgroep Slangen*. As a logical consequence, a journal was published, which was aptly named *Litteratura serpentium*. Since then, the journal has proved to be the connective tissue between snake lovers all over the world.

Thirty years have (quickly) passed, and a lot has changed since then. In the beginning, a team of volunteers was working hard to edit and to multiply the high numbers of handwritten or typed papers that were flowing in. Once the multiplying process was over, the next job consisted of folding, stapling, packing, addressing and sending. As there was a lot of initial enthusiasm, this did not pose any problems. And as the bosses of all the volunteers were merciful people, allowing for many kinds of office facilities to be used for *Litteratura Serpentium*, its subscription rate could be kept very low.

The journal was in Dutch for a couple of years, but the need to publish it in two languages soon arose. This later turned out to be a smart move, as it allowed for reaching a bigger audience, but also for a larger potential of authors delivering quality papers. Of course, one of the extra hurdles was the translation work from Dutch to English and vice-versa. However, volunteers were found for this task as well.

The yearly Snake Day, organized initially in university building de Uithof, proved a strong basis for the young society, from a social as well as a financial perspective. The site was available for free and the profits of the catering – looked after by volunteers, yet again – ensured a financially healthy situation allowing for survival of the society and the edition of the journal.

Today is 2010 and 30 years have passed. Something the board of the *European Snake Society* and the editors of *Litteratura Serpentium* are proud of. However, thirty years still being quite young, both board and editors have already experienced some old people's complaints. During the course of the past decades, society and economy have changed a lot and digital tools have made it increasingly difficult to keep society and journal alive. Voluntary work is no longer as obvious as before, nor is it obvious to subscribe to journals. Especially since a lot of free information is available on websites. Of course, every lost volunteer can be compensated by hiring professionals, but this mostly comes with an expensive price tag. This means that every lost member makes the survival of the journal more difficult. All this makes it a continuous challenge for the board of the ESS, to adequately do the things necessary for the well-being of the society. And the editors have the task to safeguard the diversity, the quality and the number of papers for LS. There are not enough people who want to join in at organizing the Snake Day, nor are there enough authors and translators wanting to contribute to LS. Thus, both board and editors will give a warm welcome to any of the members who would like to contribute. At the same time, we would like to acknowledge all people who did so during the past years. Thanks to all your efforts, it was possible to reach this 30th anniversary.

Without forgetting the efforts of other contributors, we would like to thank one person in particular for his contributions during all these years. The reason for these special thanks is the fact that he reached the age of 80 last September. The man we are referring to is prof. em. dr. Bert Verveen, whose efforts for LS are difficult to over-estimate. Professor

Verveen has authored many important papers, especially about boas. Time and time again, his contributions were witnessing his scientific approach and the ability of writing down his observations in a way that everybody can understand. Moreover, he also proved a skilled translator. That is why we dedicate this special issue about giant snakes to him.

We also express our thanks to all authors who have accepted the call to write a paper for this special issue. We especially acknowledge Eke Hagedoorn, former journalist at *HP/De Tijd*, and photographer Amke, to agree using a previously published paper and photo to give even more prestige to this special.

Marcel van der Voort,
Dieter Vancraeynest.

